

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U000612

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-03-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балакіна Юлія Станіславівна

2. Balakina Yuliia S.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 08.00.08

Назва наукової спеціальності: Гроші, фінанси і кредит

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-02-2019

Спеціальність за освітою: Банківська справа

Місце роботи здобувача: Національний банк України

Код за ЄДРПОУ: 00032106

Місцезнаходження: вулиця Інститутська, 9, м. Київ, Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.883.01

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи"

Код за ЄДРПОУ: 34716922

Місцезнаходження: вул. Андріївська, 1, м. Київ, Київська обл., 04070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи"

Код за ЄДРПОУ: 34716922

Місцезнаходження: вул. Андріївська, 1, м. Київ, Київська обл., 04070, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 82.13.24

Тема дисертації:

1. Оверсайт платіжних систем в Україні
2. Oversight of payment systems in Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі проведено комплексне дослідження теоретико-методологічних та практичних засад відносно нової для центральних банків світу діяльності щодо оверсайта платіжних систем, результатом якого стала розробка концептуальних основ для її реалізації та подальшого удосконалення Національним банком України. У першому розділі уточнено економічну сутність поняття «платіжна система» на рівні окремої платіжної системи, що є об'єктом оверсайта, визначено її основні ознаки, а також узагальнено та удосконалено наукові підходи до класифікації платіжних систем з урахуванням особливостей оверсайта їх різновидів центральним банком. Розкрито передумови виникнення, поглиблено методичні підходи щодо

визначення сутності оверсайта платіжних систем та основних напрямів його реалізації, уточнено його мету, об'єкти, суб'єкти, основні інструменти, розмежовано з регулюванням платіжних систем, а також банківським наглядом та фінансовим моніторингом. Встановлено важливу роль «спільного оверсайта платіжних систем» у підтримці фінансової стабільності та удосконалено його визначення. У другому розділі узагальнено досвід впровадження та реалізації функції оверсайта платіжних систем Національним банком України, виявлено основні спільні та відмінні риси особливостей оверсайта платіжних систем Національним банком України та іншими центральними банками. За результатом проведеного компаративного аналізу запропоновано класифікацію підходів центральних банків до оверсайта та встановлено зміну місця оверсайта платіжних систем у системі нагляду за фінансовим ринком. Визначено особливості розвитку та діяльності платіжних систем в Україні та ключові проблеми, що виникають у ході їх оверсайта Національним банком України. У третьому розділі запропоновано напрями удосконалення та розвитку безвізного оверсайта платіжних систем в Україні. Поглиблено методичні положення та організаційні засади оцінювання платіжних систем на відповідність міжнародним стандартам оверсайта. Запропоновано методичний підхід до оцінювання платіжних систем на відповідність міжнародним стандартам, виокремлено три типи оцінювання платіжних систем та основні етапи їх здійснення на основі рейтингової оцінки, визначено дії центрального банку в оцінюванні платіжних систем. На основі розширення складу критеріїв важливості платіжних систем та врахування наявності критично важливих учасників у платіжних системах розроблено методичний підхід до оцінки пріоритетності платіжних систем при оверсайті. Практичне значення одержаних результатів полягає у їх використанні для розробки нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють порядок здійснення оверсайта платіжних систем, а також під час оверсайта платіжних систем Національним банком України.

2. In the PhD thesis, for the first time, were comprehensive studied theoretical, methodological and practical foundations for the payment systems oversight by the central banks and as a result was developed the conceptual foundations for its implementation and realization by the National Bank of Ukraine. In the first chapter is specified the economic essence of the term «payment system» as a scope of oversight, generalized and improved scientific approaches to the classification of the payment systems based on the specifics of oversight different types of payment systems by central bank. Methodical approaches to determination of the essence of the payment systems oversight were deepened, were outlined the origins of payment systems oversight as well as its main instruments, objectives scope, subjects and distinctive features with the regulation of payment systems, banking supervision and financial monitoring. Have been highlighted an important role of the cooperative oversight of payment systems in a maintaining the financial stability and also improved the definition «cooperative oversight of payment systems». In the second chapter is generalized the experience of the payment systems oversight implementation by the National bank of Ukraine, its main common features and distinctive features with other central banks were revealed. As a result of comparative analysis of payment systems oversight features in Ukraine and other countries worldwide the central banks approaches of the payment systems oversight were classified and it was discovered the expansion of the financial market infrastructure oversight function by central banks which merges the payment systems oversight function. Were determined the main features of the payment systems development and activity in Ukraine and outlined the key problems of their oversight by the National Bank of Ukraine. In the third chapter are offered the directions of improvement and development of off-site oversight of payment systems in Ukraine. In-depth methodological provisions and organizational principles for payment systems assessment for compliance with international standards. The methodical approach to payment systems assessment on compliance with international standards is proposed, three types of payment systems assessment and the main stages of their implementation on the basis of rating estimation are determined as well as the actions of the central bank in each stage. On the basis of expanding the composition of the criteria of the importance of payment systems and taking into account the presence of critical participants in payment systems, a methodical approach to assess the priority of payment systems during their oversight has been developed. The practical significance of the results used during elaborating the Regulation on payment systems oversight in Ukraine, scientific conclusions and results of the PhD thesis are used for payment systems oversight by the National Bank of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Ірина Семенівна

2. Kravchenko Iryna S.

Кваліфікація: 08.09.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вишивана Богдана Михайлівна

2. Vyshyvana Bohdana M.

Кваліфікація: 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Науменкова Світлана Валентинівна

2. Naumenkova Svitlana V.

Кваліфікація: 08.04.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Барановський Олександр Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Барановський Олександр Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.